

คณะวิศวกรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

การสอบกลางภาคการศึกษาที่ 2

ปีการศึกษา 2552

วันศุกร์ที่ 25 ธันวาคม 2552

เวลา : 9.00-12.00 น.

วิชา : 235-230 : ENGINEERING MATERIALS

ห้อง : หัวหุ่น, R 300, A401

คำชี้แจง

1. ข้อสอบมีทั้งหมด 50 ข้อ
2. ห้ามนำข้อสอบออกนอกห้องสอบ
3. กากบาท(X)เลือกข้อที่ต้องการในกระดาษคำตอบ เพียงข้อเดียว
4. ให้เขียนชื่อ-รหัส ภาควิชา และกลุ่ม บนหัวกระดาษคำตอบ และข้อสอบให้ชัดเจน
5. ห้ามนำเอกสารใดๆ เข้าห้องสอบ ยกเว้นเครื่องคิดเลขธรรมดา
6. ให้แยกเก็บกระดาษคำตอบและข้อสอบ

PART A

ขอให้โชคดี

รศ.ดร.เล็ก สีคง

ผู้ออกข้อสอบ

ทุจริตในการสอบโทษขั้นต่ำ คือ ปรับตกในรายวิชาที่ทุจริต และพักการเรียน 1 ภาคการศึกษา

ชื่อ _____ รหัส _____
ภาควิชา _____ กลุ่ม _____

1. ลำเครื่องบินของเครื่องบิน F-18 น่าจะเป็นวัสดุในข้อใด
 - ก. ไทเทเนียมผสม จัดอยู่ในกลุ่มโลหะ
 - ข. เส้นใยคาร์บอนเสริมแรงในเนื้ออีพ็อกซี จัดอยู่ในกลุ่มวัสดุผสม
 - ค. เส้นใยอะรามิดเสริมแรงในเนื้ออีพ็อกซี จัดอยู่ในกลุ่มวัสดุผสม
 - ง. พอลิยูเรเทน จัดอยู่ในกลุ่มพอลิเมอร์
 - จ. อะลูมิเนียม จัดอยู่ในกลุ่มโลหะ
2. กระบวนการที่เตรียมผงโลหะที่มีเนื้อละเอียดยิ่งยวด ได้แก่ กระบวนการใด
 - ก. Powder metallurgy
 - ข. Mechanical alloying
 - ค. Metal injection molding
 - ง. Isostatic pressing
 - จ. Atomization
3. สมบัติที่สำคัญของตัวนำยิ่งยวดนอกเหนือจากการนำไฟฟ้ายิ่งยวดแล้ว คือ
 - ก. สมบัติแม่เหล็กยิ่งยวด
 - ข. สมบัติทนความร้อนยิ่งยวด
 - ค. สมบัติเหนี่ยวยิ่งยวด
 - ง. สมบัติการเปลี่ยนรูปภายใต้สนามแม่เหล็ก
 - จ. ข้อ ข และ ง ถูก
4. จงกล่าวถึงหน้าที่ของวัสดุเซรามิกพรุนคล้ายรังผึ้ง (Honeycom) เพื่อใช้ในระบบไอเสียของรถยนต์ (Catalytic converter)
 - ก. ใช้สำหรับกรองโลหะหนักที่เหลือจากการเผาไหม้ของน้ำมัน
 - ข. ใช้กักก๊าซ CO หรือ NOx ให้ทำปฏิกิริยากับก๊าซ O₂ ที่กระตุ้นด้วยสารเร่งที่เคลือบอยู่
 - ค. ใช้ลดความร้อนก่อนการปล่อยทิ้ง
 - ง. ช่วยลดเสียงของเครื่องยนต์
 - จ. ช่วยเพิ่มแรงอัดของเครื่องยนต์
5. คำกล่าวใดเป็นคำกล่าวที่ ถูกต้อง
 1. วัสดุที่ใช้เป็นอวัยวะเทียมในร่างกายมนุษย์ จะต้องเป็นวัสดุที่เฉื่อยต่อปฏิกิริยา
 2. วัสดุที่ใช้เพื่อก่อให้เกิดพลังงาน ได้แก่ เพชรและซิลิคอน
 3. วัสดุเซรามิกมีสมบัติเด่นคือน้ำหนักเบา
 4. ถังบรรจุก๊าซอัดในยานอวกาศ จะต้องมีความแข็งแรงจำเพาะสูง
 5. อนาคตวัสดุที่ถูกออกแบบใช้มากขึ้น คือ วัสดุธรรมชาติ

ก. 1, 3, 5 ข. 1, 2, 4 ค. 2, 4, 5 ง. 3, 5 จ. 1, 2, 3, 4
6. ข้อใด กล่าวถูกต้อง
 - ก. โลหะที่มีเกรนเล็กยิ่งยวด จะมีความเปราะ
 - ข. โลหะที่มีเกรนหยาบจะมีความเหนียว

29. หน่วยเซลล์ชนิดใดที่มีมุมเป็นมุมฉากทุกมุมแต่ด้านเท่ากันสองด้าน
ก. Cubic	ข. Orthorhombic
ค. Tetragonal	ง. Monoclinic
จ. Rhombohedral	
30. ข้อใดสรุป ถูกต้อง
1. การชุบลดทั้งสแตนด้วยทอเรียจะช่วยป้องกันการเติบโตของเกรนได้ ทำให้ลวดไม่ขาดง่าย
 2. การเติมคาร์บอนในเหล็กกล้าคาร์บอนมาก ทำให้เกิดโครงสร้างเฟอร์ไรต์ที่อุณหภูมิสูงขึ้น และเนื้อละเอียดมาก
 3. การชุบแข็งเป็นกระบวนการเย็น (Cold work)
 4. โลหะผสมเกิดการเลื่อนของระนาบได้ง่ายกว่าโลหะบริสุทธิ์
 5. วัสดุเหล็กเดี่ยวทนต่อการคืบที่อุณหภูมิสูงได้ดี
ก. 3, 4	ข. 1, 2, 5
ค. 2, 3, 5	ง. 1, 4, 5
จ. 1, 2, 3	
31. ข้อใดเป็นความบกพร่องในโครงสร้างที่เรียกว่า "Planar defect"
ก. Amorphous structure	ข. Solid solution
ค. Dislocation	ง. Twinning
จ. Schottky defect	
32. คำกล่าวข้อใด ถูกต้อง
1. พอลิเอทิลีนมีพันธะแวน เดอ วาลส์
 2. เพชรมีพันธะเป็นโคเวเลนต์
 3. โลหะส่วนใหญ่มีพันธะเมทัลลิก
 4. พอลิเมอร์ที่มี Chain เรียงกันเป็นระเบียบจะมีโครงสร้างเป็นอะมอร์ฟัส
 5. ท่อนาโนคาร์บอนมีความแข็งแรงดึงสูงมาก
ก. 2, 3	ข. 1, 3, 5
ค. 2, 3, 5	ง. 1, 2, 4
จ. 4, 5	
33. ข้อใดเป็นคำกล่าวที่สรุปได้อย่างถูกต้องเกี่ยวกับเทคโนโลยีนาโน
1. เป็นเทคโนโลยีที่เกี่ยวกับขนาดที่เล็กกว่า 1000 nm
 2. มีสมบัติทางไฟฟ้าและทางแสงที่เปลี่ยนไปจากเดิม
 3. มีพื้นที่ผิวของอนุภาคมาก

38. ข้อใดไม่เกี่ยวข้องกับวัสดุเพียโซอิเล็กทริก (Piezoelectric materials)
ก. Ultrasonic motor	ข. Ultrasound
ค. Back sonar sensor	ง. Fire alarm sensor
จ. O ₂ sensor	
39. มีข่าวว่าวัสดุเส้นใยธรรมชาติที่สำคัญที่ใช้ทำเสื้อกันกระสุนได้ คือ ไยไหม ท่านคิดว่าวัสดุซึ่งเป็นสารสังเคราะห์ชนิดใดที่น่าจะใช้แทนได้
ก. เทปลอน	ข. เคฟลาร์
ค. พีวีซี	ง. พอลิเอทิลีน
จ. พอลิคาร์บอเนต	
40. คำกล่าวข้อใด ผิด
ก. ไฟเบอร์กลาส เป็นวัสดุพอลิเมอร์
ข. กระจกเป็นวัสดุพอลิเมอร์
ค. ไม้เทนนิสเป็นวัสดุผสม
ง. อิฐทนไฟเป็นวัสดุเซรามิก
จ. ข้อ ก. และ ข.
41. ข้อใดที่โลหะผสม มีสมบัติด้อยกว่าโลหะบริสุทธิ์
ก. ความแข็งแรงสูง
ข. ทนการคืบ
ค. ทนการกัดกร่อน
ง. ทนต่อการตกผลึกใหม่
จ. ไม่มีข้อถูก
42. ทองเหลือง จัดเป็นวัสดุในกลุ่มใด
ก. พอลิเมอร์	ข. เซรามิก
ค. โลหะ	ง. วัสดุผสม
จ. โลหะผสม	
43. ทองแดงที่ 40 องศาเซลเซียส ซึ่งมีโครงสร้างผลึกเป็น FCC มีค่ารัศมีอะตอม 0.2548 นาโนเมตร (nm) จงคำนวณค่า lattice parameter ของโลหะทองแดงในหน่วยนาโนเมตร
ก. 0.1371	ข. 0.5884
ค. 0.2315	ง. 0.7301
จ. 0.3214	

44. เซรามิก ที่ใช้เคลือบหัวลูกสูบได้แก่
ก. SiC	ข. Al_2O_3
ค. TiC	ง. Si_3N_4
จ. TiN	
45. ทำไมวัสดุที่แตกหักเนื่องจากแรงเฉือน จึงมีรอยแตกเอียงใกล้เคียง 45 องศา
- มีระนาบสมมาตรกันมากในแนว 45 องศา
 - มีอะตอมเรียงกันหนาแน่นในระนาบ 45 องศา
 - มีการเลื่อนของอะตอมเกิดขึ้นในแนว 45 องศา
 - อิทธิพลของแรงดึงมากกว่าแรงเฉือน
 - ในการผลิตมีรอยตำหนิเกิดขึ้นในแนวนี้มาก
ก. 1, 2, 3	ข. 2, 3, 4, 5
ค. 1, 3, 5	ง. 2, 3, 5
จ. 1, 5	
46. ทำไมข้อบกพร่องแบบ Frenkel มักเกิดกับ Cation มากกว่า Anion
- Cation มีขนาดใหญ่กว่า Anion
 - Anion มีขนาดใหญ่กว่า Cation
 - การแทรกของ Anion ในผลึกเกิดขึ้นได้ง่ายกว่า
 - Anion มักอยู่ไม่เป็นระเบียบ
 - Cation มักอยู่ไม่เป็นระเบียบ
47. คำกล่าวข้อใด ไม่ถูกต้อง
- การตกผลึกใหม่ให้เกรนที่กลมกว่า
 - สารบริสุทธิ์ส่วนใหญ่ตกผลึกที่อุณหภูมิคงที่
 - อุณหภูมิในการตกผลึกใหม่ของโลหะมีค่าคงที่
 - ธาตุเจือจะทำให้โลหะมีโครงสร้างที่ทนความร้อนได้น้อยลง
 - เกณฑ์ในการแบ่งกระบวนการระหว่าง Cold work และ Hot work ได้แก่ อุณหภูมิในการตกผลึกใหม่
ก. 1, 2, 5	ข. 1, 2, 3, 4 และ 5
ค. 2, 3, 4 และ 5	ง. 1, 2, 3 และ 4
จ. 3 และ 4	

48. ข้อเด่นของวัสดุผสม คือ สิ่งใด
- ก. สมบัติจํารูป
 - ข. น้ำหนักเบาและแข็งแรง
 - ค. สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ง่าย
 - ง. มีความเหนียวแน่นและนำความร้อนยิ่งยวด
 - จ. ถูกทุกข้อ
49. เพราะเหตุใดเหล็กแผ่นที่ผ่านกระบวนการขึ้นรูปด้วยวิธีรีดเย็น (Cold rolling) จึงมีความแข็งแรงมากกว่าเหล็กแผ่นที่ผลิตด้วยวิธีการรีดร้อน
- ก. การรีดเย็นไม่ทำให้เกิดการตกผลึกใหม่ (Recrystallization)
 - ข. การรีดเย็นทำให้มีความเค้นตกค้างบนผิวเหล็กแผ่นน้อยกว่าการรีดร้อน
 - ค. การรีดเย็นทำให้เหล็กแผ่นเกิดออกไซด์มากกว่ารีดร้อน
 - ง. การรีดเย็นทำให้เหล็กแผ่นเกิด Strain hardening
 - จ. ข้อ ก และ ง ถูก
50. ราคาของผลิตภัณฑ์โดยเปรียบเทียบกับน้ำหนักของวัสดุในกลุ่มใดแพงที่สุด
- ก. วัสดุชีวภาพ
 - ข. วัสดุอวกาศ
 - ค. อุปกรณ์กีฬา
 - ง. วัสดุอิเล็กทรอนิกส์
 - จ. อุปกรณ์นิวเคลียร์

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
คณะวิศวกรรมศาสตร์

การสอบกลางภาค ประจำภาคการศึกษาที่ 2

ปีการศึกษา 2552

วันศุกร์ ที่ 25 ธันวาคม 2552

เวลา : 09.00-12.00 น.

วิชา : 235-230 Engineering Materials

ห้อง : หั้วหุ่นยนต์, R300, A401

PART B

คำสั่ง

1. คะแนน 20% ของคะแนนทั้งวิชา
2. ทำทุกข้อในพื้นที่ที่เว้นไว้ให้
3. ห้ามนำเอกสารตำราเข้าห้องสอบ สามารถนำเครื่องคิดเลขเข้าห้องสอบได้

ชื่อ _____ รหัส _____

ภาควิชา _____ Section _____

หน้า	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้
1	5	
2	4	
3	4	
4	3	
5	4	
รวม	20	

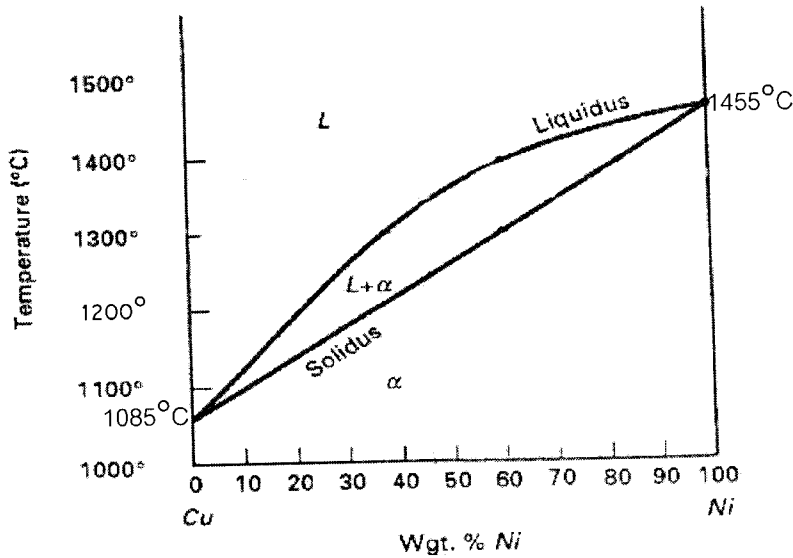
ทิวรีตใการสอบโทษขันต่ำ คื ปรบัตคใรายวิชาที่ทิวรีตและพัทการเรียน 1 ภาคการศึทษา

Good Luck!!

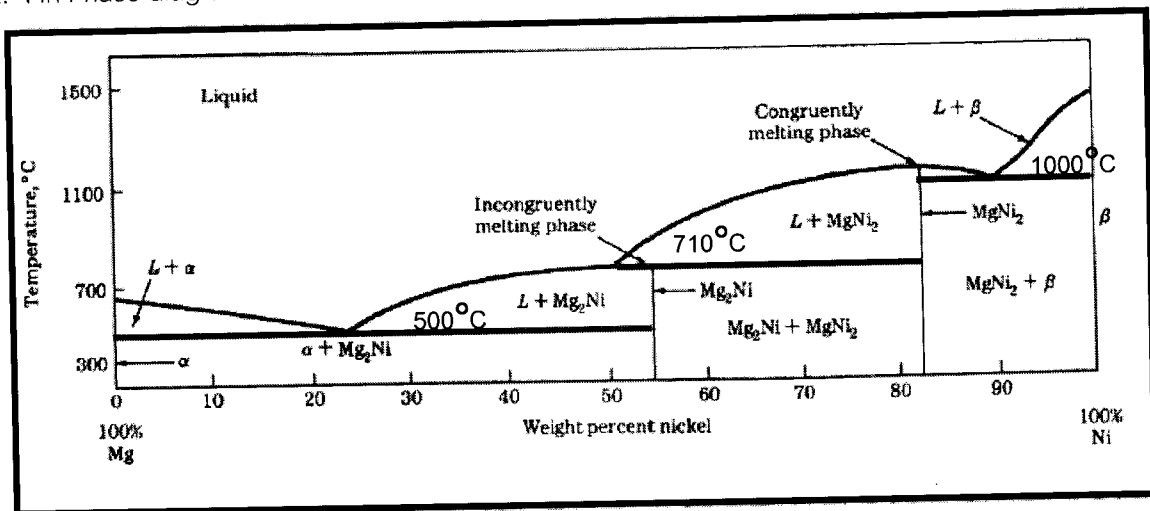
ผศ.ดร.วีรวรรณ สุทธิศรีปภ

ผู้ออกข้อสอบ

1. จาก Phase diagram ของ Cu - Ni alloy โลหะผสมประกอบด้วย ทองแดง 60% โดยน้ำหนัก และนิกเกิล 40% โดยน้ำหนัก ที่อุณหภูมิ 1250°C ประกอบด้วยเฟสอะไรบ้าง และจงบอกส่วนผสมของแต่ละเฟสด้วย และจงคำนวณว่ามีปริมาณเฟสของแข็งกี่เปอร์เซ็นต์ (3 คะแนน)

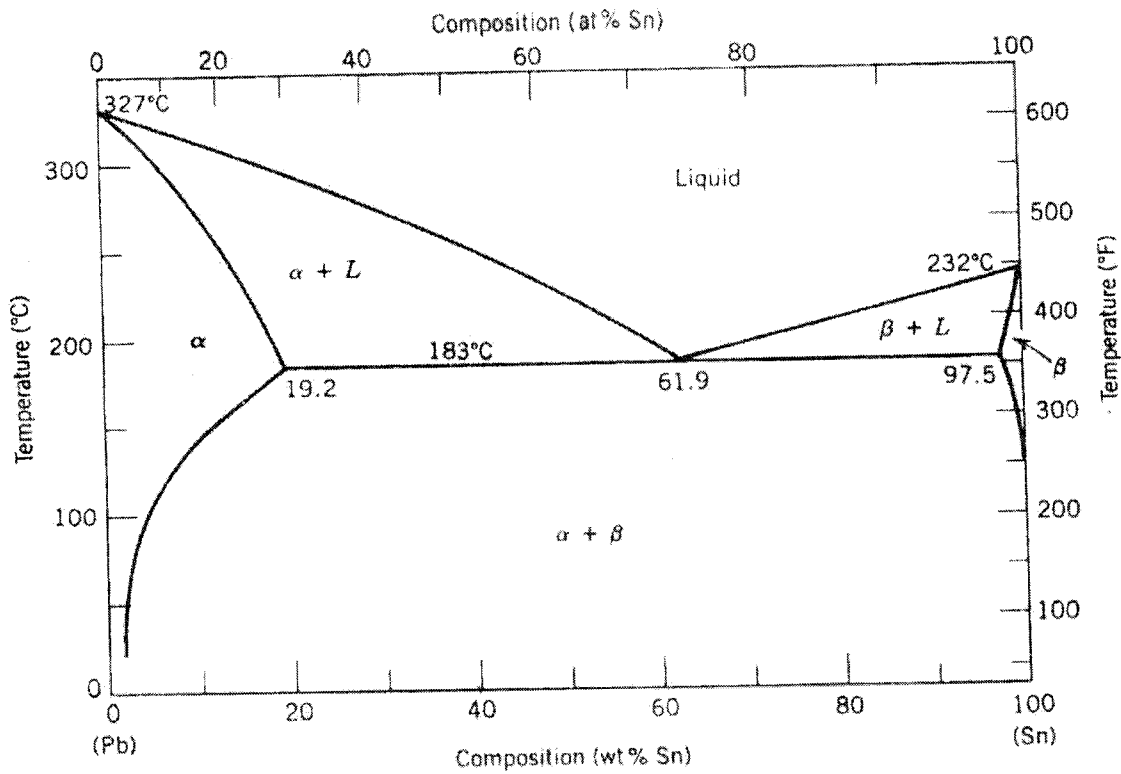
2. จาก Phase diagram ของโลหะผสมแมกนีเซียม-นิกเกิล (Mg-Ni) ที่ให้มา จงตอบคำถาม (2 คะแนน)

2.1 ยกตัวอย่างเฟสของโลหะผสมแมกนีเซียม-นิกเกิล ที่เป็นสารประกอบ (Intermetallic compound) มา 2 ตัวอย่าง

2.2 จงระบุชนิดและเขียนสมการปฏิกิริยาที่อุณหภูมิ 1000°C

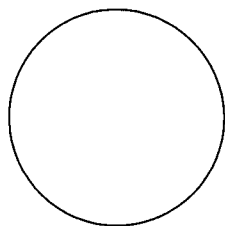
3. จาก phase diagram ของโลหะผสมตะกั่ว - ดีบุก (Pb-Sn) ตามรูป จงตอบคำถาม พร้อมแสดงวิธีทำ

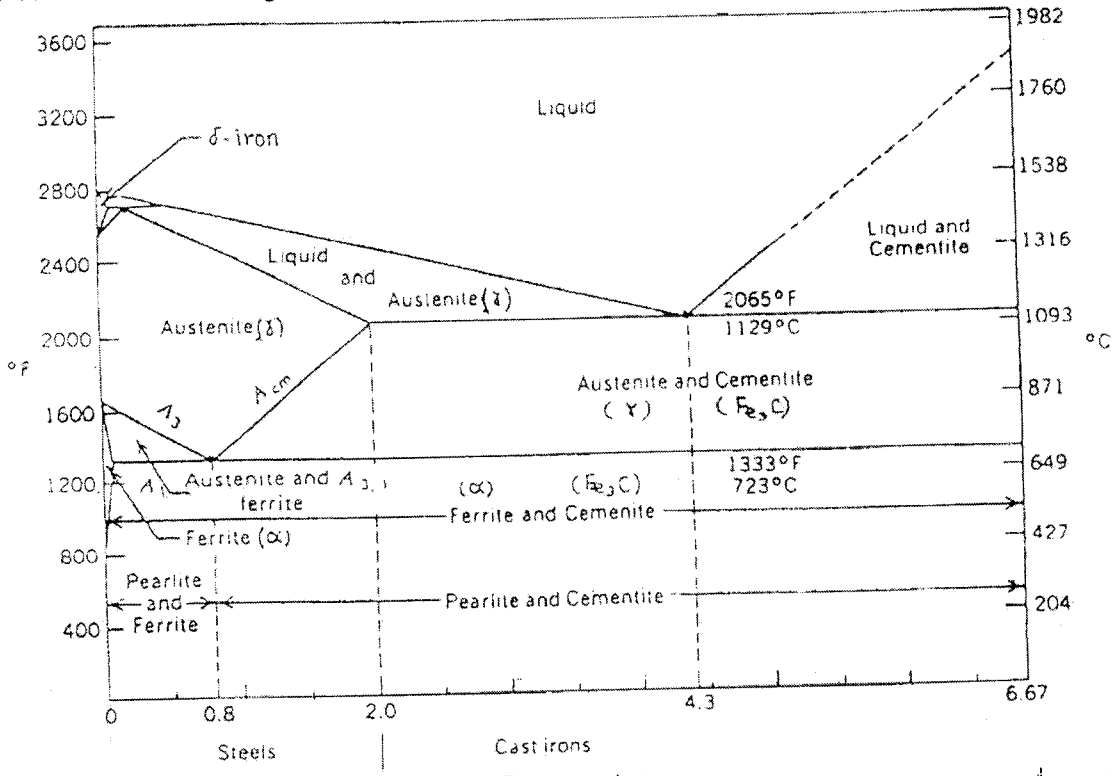
3.1 ถ้าให้ความร้อนกับโลหะผสม Pb-35wt%Sn จากอุณหภูมิห้อง ที่อุณหภูมิเท่าใดโลหะผสมจะเริ่มต้นหลอมและจะหลอมเหลวหมดที่อุณหภูมิใดโดยประมาณ (1 คะแนน)

3.2 โลหะผสมตะกั่ว - ดีบุกที่มี Sn 35 %โดยน้ำหนัก ที่อุณหภูมิ 200°C มีเฟสอะไรบ้างและแต่ละเฟสมี ส่วนผสมอย่างไร (1 คะแนน)

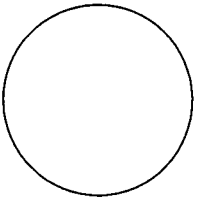
3.3 โลหะผสม Pb-35wt%Sn จำนวน 200 กิโลกรัม ถูกทำให้เย็นตัวลงอย่างช้าๆจนถึงที่อุณหภูมิห้อง (25°C) จงวาดรูป โครงสร้างจุลภาค พร้อมบอกชื่อแต่ละเฟส และจงคำนวณว่ามีปริมาณของเฟสยูเทคติกกี่กิโลกรัม (2 คะแนน)

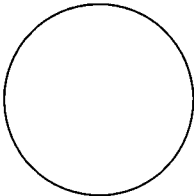

4. จาก Fe - C Phase diagram ที่ให้ จงตอบคำถาม (พร้อมแสดงวิธีทำ)

4.1 จงอธิบายสั้นๆของการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างจุลภาคและ วาดรูป โครงสร้างจุลภาคพร้อมบอกชื่อแต่ละเฟสของ เหล็กกล้าที่มีส่วนผสม Fe-0.5 wt%C ถูกทำให้เย็นตัวลงอย่างช้าๆ จนถึงที่อุณหภูมิ 1129°C (อุณหภูมิยูเทคติก) และ อุณหภูมิห้อง (25°C) ตามลำดับ (2 คะแนน)

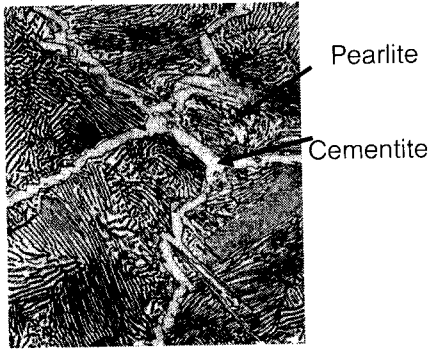
ที่อุณหภูมิ 1129°C

ที่อุณหภูมิ 25°C

4.2 เหล็กที่มีส่วนผสม Fe-3 wt%C จง คำนวณสัดส่วน (ratio) ของโครงสร้าง Austenite และโครงสร้างยูเทคติก ที่ อุณหภูมิ 871°C (1 คะแนน)

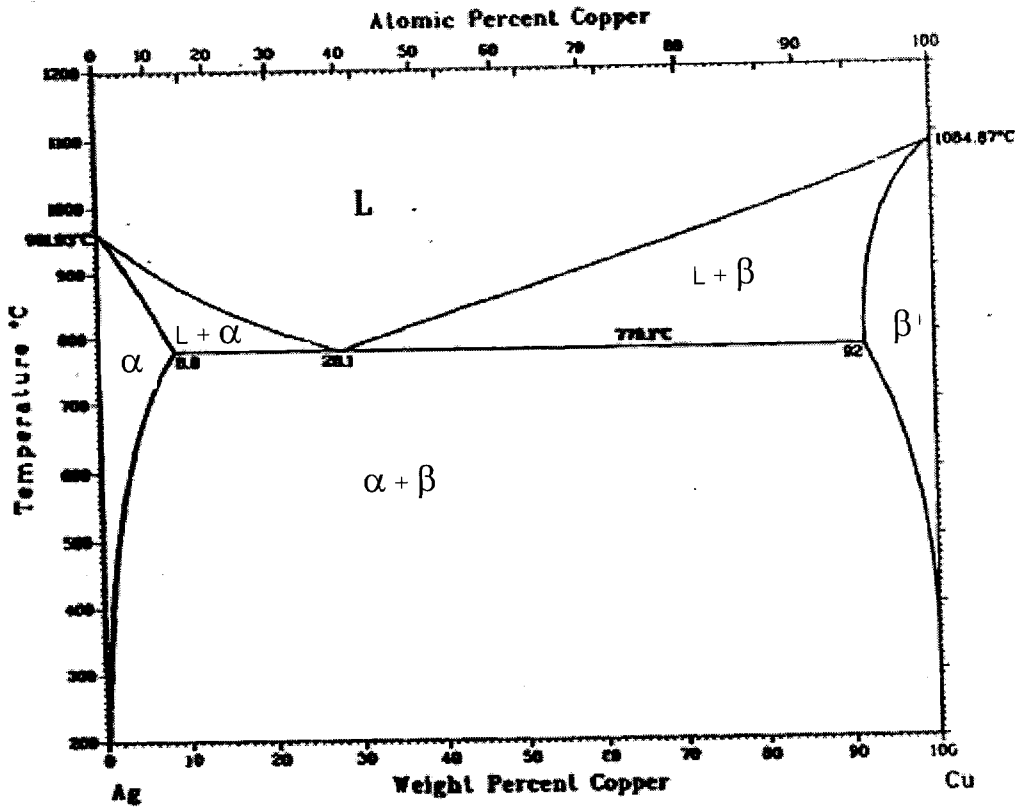
4.3 ปฏิกริยายูเทคทอยด์ (Eutectoid) ของเหล็กกล้าคาร์บอน เกิดที่ปริมาณคาร์บอนกี่เปอร์เซ็นต์โดยน้ำหนัก และเรียก โครงสร้างที่เกิดขึ้นว่าอะไร (1 คะแนน)

4.4 จากการนำตัวอย่างเหล็ก hypereutectoid ขึ้นหนึ่งไปตรวจสอบโครงสร้างจุลภาคที่อุณหภูมิห้อง (25°C) พบว่ามีโครงสร้างจุลภาคดังรูป โดยมีส่วนที่เป็น Pearlite ประมาณ 90 % และ Cementite ประมาณ 10 % จงคำนวณหาว่าเหล็กดังกล่าวมีคาร์บอนกี่เปอร์เซ็นต์ (1 คะแนน)

5. จาก Phase diagram ของโลหะผสมเงินและทองแดง (Ag-Cu) จงตอบคำถาม พร้อมแสดงวิธีทำ

5.1 โลหะผสมเงิน -ทองแดง ที่มีส่วนผสม Ag-80wt%Cu ที่อุณหภูมิ 850°C จงคำนวณว่ามีปริมาณของเฟสของแข็งเบต้า (β) กี่เปอร์เซ็นต์ (1 คะแนน)

5.2 โลหะผสมที่มีส่วนผสมใดจึงจะมีอุณหภูมิหลอมเหลว (Melting temperature) ต่ำที่สุด (1 คะแนน)

6. จงเลือกเติมคำตอบที่ถูกต้องลงในช่องว่างจากคำสำคัญที่ให้มา (4 คะแนน)

คำสำคัญ:

อะลูมิเนียมหล่อ A356	โลหะผสมสังกะสีหล่อ	ภาชนะในอุตสาหกรรมอาหาร	ทองแดงและสังกะสี
โลหะผสมอะลูมิเนียม 6xxx เช่น 6061	โมนีล (monel)	สามารถคงความแข็งแรงสูงได้ที่อุณหภูมิสูงถึง 1000°C	ทองแดงและนิกเกิล
น้ำหนักเบา	ไม่เป็นสนิม ทนต่อการกัดกร่อนได้ดี	สายไฟแรงสูง	โลหะผสมแมงกานีส
โลหะผสมอะลูมิเนียม 1xxx เช่น 1350	โลหะผสมอะลูมิเนียม 3xxx เช่น 3004	Titanium alloy (Ti-6Al-4V)	0.02 - 2%
ใช้ในอุตสาหกรรมชุบเหล็ก	การชุบแข็งแบบตกตะกอน (Precipitation hardening)	ใบพัดในเครื่องกังหันก๊าซ ในเครื่องบินไอพ่น (Jet engine)	2 - 6.7%

คำถาม:

ลำดับ	คำถาม	คำตอบ
1	จงบอกสมบัติสำคัญ (ข้อดี) ของ Aluminum ที่ทำให้ Aluminum เป็นวัสดุวิศวกรรมที่มีประโยชน์มาก มา 2 ข้อ	
2	โลหะผสมอะลูมิเนียมชนิดใดใช้ทำกรอบประตูหน้าต่างและใช้ในงานโครงสร้างทั่วไป	
3	โลหะผสมอะลูมิเนียมชนิดใดใช้ทำ Aluminum foil สำหรับห่ออาหาร (Food wrapping products)	
4	วิธีการเพิ่มความแข็งแรงให้กับโลหะผสมอะลูมิเนียมคือวิธีใด	
5	ทองเหลือง (Brass) คือโลหะผสมชนิดใด	
6	เหล็กกล้า (Steel) หมายถึง เหล็กที่มีปริมาณของธาตุคาร์บอนผสมอยู่เท่าใด	
7	โลหะผสมใดเหมาะสำหรับผลิตทำข้อต่อสะโพกเทียมและกระดูกเทียม (Surgical implant)	
8	โลหะผสมสูงกลุ่มซูเปอร์อัลลอย (Superalloys) เช่น Nickel-based superalloys มักนิยมนำไปใช้งานใดในปัจจุบัน	